

Asia: VN/6450/2019

Esitys alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

I Keskeiset ehdotukset

- **Kommentteja ja näkemyksiä lakiuudistuksen keskeisistä ehdotuksista**

MTK kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja esittää yleisesti seuraavaa: uudistus on pääosin tekninen ja järjestelmä on säilymässä nykyisenkaltaisena.

Tarkemmin MTK kommentoi alla pykäläkohtaisesti

II Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (Toimeenpanolaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 3 §)**

Kyllä

- **Ovatko alueiden kehittämisen tavoitteet selkeät ja kestävät pitkällä aikavälillä? (2 §)**

Kyllä, MTK korostaa kuitenkin paikasta riippumattomuuden ja monipaikkaisuuden merkitystä. Ihmisillä tulee olla mahdollisuus asua ja työskennellä haluamastaan paikasta sekä halutessaan myös monipaikkaisesti. Koronakriisi on osoittanut, että esimerkiksi etätyöpotentiaali on suuri. Ihmisten tilastoidun asuinpaikan lisäksi aluekehittämisessä tulee huomioida ihmisten todellinen sijainti. Monien maaseutukuntien väkimäärä aliarvioidaan, jos tarkastellaan vain asuinpaikkakuntia.

Alueiden kehittämisen tavoitteissa olisi hyvä huomioida myös maaseutujen ja kaupunkien symbioottinen suhde. Maaseudun yritykset ovat riippuvaisia kaupunkien kysynnästä ja maaseudun asukkaat tarvitsevat palveluja, joita on järkevää tuottaa isommissa asukaskeskittymistä. Vastaavasti kaupunkien kehittäminen ja toiminta on riippuvaista monista maaseudun tuotteista, raaka-aineista ja palveluista. Aluekehittämisen tulee tunnistaa ja vahvistaa tätä symbioosia.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- **Ovatko viranomaisten vastuut ja roolit selkeästi määritelty?**

Kyllä

- **Saako 15 §:stä kokonaiskuvan maakuntien liittojen alueiden kehittämiseen liittyvistä tehtävistä?**

Kyllä

- **Onko maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) rooli, tehtävät ja päätöksenteko selkeästi määritelty? (17, 18 ja 19 §)**

Kyllä, Yhteistyöryhmän merkitys maakuntien kehittämiseksi on suuri. Maaseudun merkitys mm. ruoan ja energian saatavuudessa on kasvussa. Tästä syystä jokaisessa maakunnassa tulee maa- ja metsätaloustyrittäjiä edustavan järjestön olla mukana yhteistyöryhmässä.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

-

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan erityisohjelmista (osaamiskeskusohjelma (OSKE, vuosina 1994–2013), aluekeskusohjelma (AKO, v. 2001–2009) ja viimeisimpänä koheesio- ja kilpailukykyohjelma (KOKO, v. 2010–2013). Näkemyksiä ehdotuksesta tai ohjelmien tarpeesta jatkossa? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 30 §)**

-

- **Onko maakuntaohjelman asemasta säädetty riittävästi? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 34 §)**

Maakuntaohjelmien yhteydessä tulisi selkeästi nostaa esille valmiiden ohjelmien sisällyttäminen ohjelmaan. Tällaisia ovat mm. alueellinen metsäohjelma sekä maaseudun kehittämiseen liittyvät ohjelmat.

- **Näkemyksiä ehdotuksesta luopua maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 33 §)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 3

Aluekehittämisessä hyödynnetään sopimuksellisuutta mm. 24§. MTK korostaa, että sopimuksellisuuden ei saa asettaa alueita eri arvoiseen asemaan. Nyt esimerkiksi on ollut nähtävissä, että mm. puurakentamisen edistämässä MAL-alueet ovat paremmassa asemassa kuin muut alueet.

26§:ssa käsitellään kestävästä kaupunkikehittämisestä. MTK:n näkemyksen mukaan pykälässä tulee selkeästi mainita, että Kestävästä kaupunkikehittämisestä tarkastellaan kaupunkiseudullisesti. Kaupunkien kehittäminen ja kehittyminen on täysin riippuvaista ympäröivän seudun kehittämisestä. Ilman kaupungin ja ympäröivän maaseudun tasapainoista kehittämisestä ei kestävä kaupunkikehittyminen ole mahdollista. Tämän toteaminen myös poistaisi tarpeettoman kaupungin ja maaseudun vastakkainasettelun, kun kehittämistavoite olisi koordinoitu.

- **Ovatko eri viranomaistahot ja yhteistyöohjelmien hallinnointi määritelty selkeästi?**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä. Näkemyksiä luopua äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 47 §:n 2 mom.)**

MTK:n näkemyksen mukaan nimeämisestä voidaan luopua, jos selkeästi määritellään, miten äkillisen kriisin iskiessä alueita voidaan muutoin auttaa.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

III Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (Rahoituslaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 2 §)**

Kyllä

- Onko viranomaisten toimivalta määritelty selkeästi?

Kyllä

- Onko toimivallasta välittävänä toimielimenä säädetty riittävästi?

Kyllä

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- Onko tukimenettelystä säädetty selkeästi ja riittävällä tasolla?

Kyllä

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 3

-

- Onko erillinen luku kansallisen vastinrahoituksen erityissäännöksistä tarpeellinen?

Luku selkeyttää ja on hyödyllinen

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- Onko eri viranomaisten tarkastusoikeudet määritelty selkeästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 6

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa alueiden kehittämistä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevan lainsäädännön uudistamisesta?

Kommentit ja näkemykset

-

Mäki-Hakola Marko
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.